

CDA lokaal betrokken

Wij zijn een echte lokale partij en staan midden in de samenleving: betrokken, daadkrachtig en herkenbaar. Met oog voor de toekomst én respect voor traditie bouwen we samen aan een vitale gemeenschap.

Wat ons drijft hebben we vertaald in vijf **kernwaarden**.

Hart voor de inwoners

Iedereen telt mee. Wij willen weten wat er leeft en wat nodig is zodat iedereen mee kan doen.

Kracht van de gemeenschappen

Wij geloven in de kracht van onze inwoners en gemeenschappen. Het rijke verenigingsleven brengt mensen bij elkaar en verdient steun en waardering. Evenals de vele initiatieven die vanuit actieve en betrokken inwoners worden genomen. Het dorpsoverleg kan gemeenschapsinitiatieven faciliteren en verbindingen leggen.

Wij ondersteunen en faciliteren gemeenschapsinitiatieven.

Elke dorp telt!

We zijn trots op de dorpen van Peel & Maas in haar verscheidenheid. We behandelen dorpen gelijkwaardig juist door maatwerk te kiezen, passend bij de identiteit van het dorp.

Met fatsoen en lef

Fatsoenlijk met elkaar omgaan, in de politiek en de samenleving, daar staan we voor. Waar respect, waarden en normen niet ouderwets zijn, maar juist vanzelfsprekend. We kiezen niet voor populisme, polarisatie, incidentenpolitiek en korte termijn denken. Met lef kiezen we voor oplossingen voor een samenleving waar fatsoen en verantwoordelijkheid nemen de norm zijn.

Samen bereik je meer

Samenwerken is méér dan alleen 'iets samen doen'. Samenwerken gaat om bewust op elkaar afgestemd handelen. Samenwerken heeft als basis wederzijds vertrouwen en respect. Samenwerken betekent meer synergie, door samen te werken kan er iets ontstaan dat individueel niet of minder lukt.

Sterke gemeenschap

Peel en Maas bestaat uit 11 dorpen met een eigen identiteit, een wijds groen buitengebied en een actief bedrijfsleven. Dat karakteriseert onze gemeente.

We kennen een rijk verenigingsleven, waar mensen samen komen, elkaar ontmoeten, vermaken en helpen. Dit lijkt vanzelfsprekend vanuit het begrip 'samen leven' maar is dat niet. Ook dit maakt Peel en Maas tot de gemeente die zij is. We geven de gemeenschappen de ruimte voor hun eigen ideeën, projecten en kracht. Het ontslaat de gemeente niet om ook zelf haar verantwoordelijkheid te nemen vanuit gewenste ontwikkelingen en wettelijke kaders.

Elk dorp heeft een goede voorziening, waar activiteiten plaatsvinden en mensen elkaar ontmoeten. De gemeenschappen zorgen voor het beheer en onderhoud. Aandachtspunten zijn de beschikbaarheid van vrijwilligers, verenigingsleven dat verandert, ontwikkeling horeca en de kosten van het beheer en onderhoud van de panden. Een oplossing is meervoudig gebruik van voorzieningen. Integrale samenwerking en gezamenlijk gebruik van ruimten zodat de betaalbaarheid en het beheer geborgd is.

Cultuur is cement van de samenleving

Het gemeenschapsgevoel wordt verrijkt door een sterke lokale en regionale identiteit. Cultuur is het fundament voor mensen die samenleven, zich uitdrukken en betekenis geven aan de samenleving. Cultuur bepaalt de identiteit, verbondenheid, kennis, waarden, creativiteit en expressie en het brengt samenlevingsgevoel door rituelen, feesten en symbolen. Culturele activiteiten leveren daar een belangrijke bijdrage aan. Activiteiten als carnaval, kermis, schutterijen, muziekefeesten zijn daar voorbeelden van. En ook behoud van het Limburgse dialect en aandacht voor onze geschiedenis. Van belang is verjonging en 'bij de tijd' blijven. Deze tradities ondersteunen wij zolang zij betekenis geven en door de gemeenschap gedragen worden. Behouden wat goed is en meebuigen met de ontwikkelingen.

Verder heeft de gemeente prachtige culturele gebouwen en monumenten. Deze hebben cultuur-historische waarde en vormen ook economische waarden. Het geeft de gemeente een eigenheid waar de bewoners trots op zijn. Het maakt Peel en Maas ook aantrekkelijk voor toeristen. Deze willen wij behouden en initiatieven ondersteunen.

De bibliotheek is een belangrijke basisvoorziening in de gemeente. De nieuwe wet Zorgplicht Bibliotheken geeft de gemeente een wettelijke taak in het organiseren van de basis. De behoefte binnen Peel en Maas gaat verder en deze hogere standaard blijven wij nastreven.

Bestuurlijke daadkracht en Zelfsturing;

Zelfsturing waar het kan en besturen vanuit de gemeente waar het moet. Wij geloven in de kracht van een meervoudige overheid. Van een gemeentebestuur mag verwacht worden dat zij vanuit haar verantwoordelijkheid, doordacht en daadkrachtig handelt ten dienste van de gemeenschap. Een eerlijke procesgang met oog voor alle belanghebbenden draagt bij aan draagvlak en acceptatie. Weloverwogen besluiten nemen, ook als dit (vanuit een deelbelang) tot discussie leidt.

Samen kom je verder

Samenwerking met onderwijs, welzijns- en maatschappelijk werk, zorgorganisaties en corporaties is voor ons essentieel. En met ondernemers die vanuit economisch perspectief bijdragen aan een vitale gemeenschap. Kansen benutten en ontwikkelen in de regionale samenwerking in Limburg en Brabant.

Daarbij betekent samenwerking voor ons dat we daadwerkelijk gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen en dat we zo nodig buiten de eigen organisatiegrenzen stappen. Met inzet en respect voor elkaars kennis en kunde willen we meer bereiken.

Stabiel bestuur

De financiële positie van Peel en Maas is op orde door degelijk financieel beleid. Er is ruimte om de lokale heffingen beperkt te laten stijgen, te investeren en dat doen we op een verantwoorde manier. Wij staan voor stabiliteit en degelijkheid.

Keuzes CDA:

- Professionele ondersteuning vrijwilligers (ook in verenigingsverband).
- Elk dorp een goed gemeenschapshuis. We blijven deze basisvoorziening ondersteunen.
- Culturele accommodaties behouden en ondersteunen.
- Zorg voor kinderen- en jongerenontmoetingsplekken op logische ontmoetingsplaatsen.
- Stimuleren activiteiten op cultureel gebied die verbinden en bijdragen aan behoud identiteit van de dorpen. In dat kader kritisch bezien of overbodige regelgeving geschrapt kan worden.
- Bouwen aan duurzame relaties met samenwerkingspartners.

Welzijn en zorg

Met een bredere kijk op gezondheid bijdragen aan de vitaliteit van mensen, wat maakt dat zij zoveel mogelijk eigen regie kunnen voeren. Dat betekent oog voor dagelijks functioneren, lichaamsfuncties, mentaal welbevinden, zingeving, kwaliteit van leven en meedoen. In de regionale samenwerking wordt met het programma 'Vitaal en gezond' hieraan invulling gegeven. In de uitvoering zetten we maximaal in op maatwerk binnen onze gemeente ('welzijn op recept').

Kansrijke start – gelijke kansen

Ieder kind heeft recht op een kansrijke start. We werken toe naar gelijkwaardige kansen voor alle kinderen en jongeren. In toenemende mate wordt een beroep gedaan op individuele jeugdzorg. Dit vraagt om een integraal programma van de pedagogische basisvoorzieningen (scholen, GGD, Bibliotheek, kinderopvangorganisaties, gezinscoaches) gericht op preventie, groei en bloei. Maar nog belangrijker is de veerkracht van ouders in het ouderschap en daarmee samenhangende verantwoordelijkheden en daar dragen wij aan bij.

We investeren, ondersteunen en faciliteren in kind-centra waar onderwijs, opvang en zorg samenkomen en samenwerking vanzelfsprekend is. We behouden in alle dorpen kind-centra en bieden hierdoor voor alle kinderen van 0 tot 12 jaar een veilige, inclusieve en kansrijke (leer)omgeving. Door het behouden van kind-centra in elk dorp, waarin zowel ouders als kinderen

elkaar ontmoeten, zorgen we voor gemeenschapsontwikkeling. Daarmee zorgen we ook voor behoud van de leefbaarheid in alle dorpen. We blijven ons inzetten voor gezinnen in brede zin.

Een uitdagende doorontwikkeling

We hebben ook nadrukkelijk aandacht voor de behoeften van kinderen en jongeren en hun persoonlijke ontwikkeling. Relevant zijn voortgezet onderwijs, beroepsonderwijs, (sport)-verenigingen, jeugdvoorzieningen en uitgaansgelegenheden. Onze invloed daarop is beperkt. Wel hebben we invloed op de beschikbaarheid van voorzieningen, waar ze door uitgedaagd worden en hun creativiteit wordt gestimuleerd, zodat ze zich kunnen ontwikkelen. Wij pakken dit integraal op met de culturele, maatschappelijke en economische samenwerkingspartners.

Iedereen doet mee – ook in betaald werk

Bij het CDA geloven we dat iedereen recht heeft op een plek in onze samenleving. Ook mensen met een arbeidsbeperking verdienen de kans om met trots een eigen inkomen te verdienen. Werk biedt niet alleen financiële zelfstandigheid, maar ook sociale contacten en een waardevolle structuur. Daarom zetten we in op loonkostensubsidie bij lokale werkgevers. Lukt dat niet, dan zorgen we voor een eigen gemeentelijke voorziening waar mensen met beperkte arbeidsmogelijkheden betaald werk kunnen doen. Want echte inclusie begint bij volwaardig meedoen.

Passende zorg

Het aantal ouderen groeit en daarmee de vraag naar zorg. In de komende 5 jaar komen er 35% meer 80-plussers. Wij willen het mogelijk maken dat ouderen primair zelf keuzes kunnen maken over hoe zij hun leven invulling geven. Dit geldt ook voor mensen met een beperking. Focus ligt op wat wél kan en welke ondersteuning daarvoor nodig is. Daarbij gaat het om thema's als zelfredzaamheid, passende huisvesting, eenzaamheid, veiligheid, buurtzorg, mantelzorg en capaciteit zorgverlening.

Keuzes CDA:

- We ondersteunen de samenwerking met onderwijs, kinderopvang en welzijn en volgen de doorontwikkeling van het Integrale Huisvestingsplan (IHP).
- Jeugdzorg bereikbaar en toegankelijk zonder eigen bijdrage.
- Om effectieve en kwalitatieve dienstverlening aan bewoners te bereiken, kiezen we voor integrale regievoering op wettelijke kaders WMO/Jeugdwet en participatie. Ontschotten casuïstiek. Praktische invulling is een loket, een contactpersoon.
- Bevorderen digitale vaardigheid inwoners. Handhaven van de subsidies voor organisaties die hiervoor actief zijn.
- Voorkomen laaggeletterdheid; integratie bevorderen van migranten.
- Ondersteuningssystemen om ouderen eigen regie te laten houden. Gemeenschapshuizen, passende woonvormen, aanjaagteam, aandacht voor mantelzorgers. Verbinden van professionele zorg met vrijwilligers als mantelzorgers en ouderenadviseurs.

Wonen en woonomgeving

Wonen is een basisbehoefte. Het is méér dan een dak boven je hoofd. Het is de plek waar je je thuis en veilig voelt en waar je samen met de buurt prettig kunt leven.

Leefomgeving

Binnen onze gemeente moet iedereen zich veilig en thuis kunnen voelen. Bij veiligheid denken we niet alleen aan het voorkomen van criminaliteit maar ook aan aspecten als leefbaarheid, prettige leefomgeving en sociale samenhang. Het is niet alleen een taak van de gemeente en de politie maar ook voor onze inwoners, ondernemers en verenigingen. Zij zijn de oren en ogen bij het thema veiligheid. Maak duidelijk waar je iets kan melden, maar ook waar je terecht kan bij een crisissituatie; dit in het kader van de weerbare samenleving. Als CDA zetten we in op zichtbare en aanspreekbare handhaving in de vorm van wijkagenten en Buitengewone Opsporings Ambtenaren (BOA's) en het inrichten van noodsteunpunten bij crisissen en rampen. We stimuleren initiatieven vanuit de dorpen en zetten in op preventieve maatregelen om veiligheid in onze dorpen te bevorderen.

Woningmarkt

Ook in Peel en Maas is de druk op de woningmarkt groot. De laatste jaren is de vraag sterk gestegen. Het aanbod daarentegen is rigider. De doorstroming is beperkt en er zijn de nodige uitdagingen om (snel) nieuwe woningen te bouwen. Denk aan beperkte stroomlevering, stikstofwetgeving, tekort aan vakmensen en problematiek spuitzones. Dat betekent lange voorbereidingstijd voordat plannen tot uitvoering kunnen komen. De laatste jaren zijn we zeer actief geweest om het mogelijk te maken woningen toe te voegen en daar blijven we vol op in zetten. Wij willen daarvoor de inzet van alle partijen bundelen om zoveel mogelijk te bereiken. Geen politiek steekspel en alle hens aan dek.

Keuzes CDA:

- Toevoegen woningen met aandacht voor jongeren, senioren en het bevorderen van doorstroming. We doen dit door extra en versnelling van nieuwbouw en woning- en kavelsplitsing. Daarbij inzetten op nieuwe woonvormen, zoals "Hofjes".
- Primair inzetten op het bestaande areaal, inbreiden (bijv. leegstaande gebouwen andere bestemming geven, nieuw voor oud en stenen voor stenen, ruimte voor ruimte). Daarmee bijdragen aan kwaliteitsverbetering van de dorpen.
- Meer ruimte geven voor eigen initiatieven van bewoners om te bouwen (collectief opdrachtgeverschap).
- Daarnaast inzetten om nieuwe wijken toe te voegen.
- Actief grondbeleid van de gemeente.
- Inzetten op kwalitatieve inrichting van de woonomgeving; vergroening (hittestress), verplaatsen, verblijven, ontmoeten, spelen, parkeren, water (opvang regen).

Buitengebied

Peel en Maas kent een groot buitengebied dat in een overgangsfase zit. De land- en tuinbouw verandert in snel tempo, de natuur krijgt meer ruimte en andere sectoren zoals recreatie & toerisme en wonen breiden uit. Water vraagt (buffer)ruimte; dat is essentieel evenals behoud van groen. Wij koesteren daarom het buitengebied en willen de ontwikkelingen in harmonie met elkaar laten plaatsvinden. Alleen een vitaal buitengebied met respect voor elkaar, economische ruimte, aandacht voor voedselzekerheid, duurzame energievoorziening en voor het klimaat is toekomstbestendig.

Agrarische activiteiten

Essentieel zijn de agrarische activiteiten, die er vanuit de historie plaatsvinden en waarin wij blijven investeren. Deze sector is de laatste decennia sterk in ontwikkeling en blijft voor ons belangrijk voor het leveren van voedsel, groen, onderhoud buitengebied, werkgelegenheid en regionale economie. In een geopolitiek buitengewoon onzekere periode is voedselzekerheid geen luxe meer, maar iets waarvoor we ons met volle overgave willen inzetten. De agrarische ondernemers in Peel en Maas geven hier invulling aan en het CDA koestert deze inzet. We zien voedselzekerheid nadrukkelijk in Europees perspectief met één interne markt. In onze optiek kan ontwikkeling van toekomstbestendige hoogproductieve agrarisch bedrijven hand in hand gaan met de extensivering van de landbouw. Ruimte geven voor functies als natuur of wonen op plekken in Peel en Maas waar intensief agrarisch gebruik minder passend of wenselijk is. Tegelijkertijd willen we op andere plekken ruimte bieden aan intensievere en hoogproductieve vormen van voedselproductie, omdat deze vormen van land- en tuinbouw bijdragen aan een efficiënt gebruik van ruimte en grondstoffen. Ontwikkelingsperspectief van hoogproductieve plantaardige sectoren – zowel glastuinbouw als open teelten – is voor het CDA heel belangrijk. Daarnaast zijn we van mening dat er toekomst in Peel en Maas blijft voor intensieve en extensieve veehouderijen.

Energietransitie

Het CDA ziet kansen voor de land- en tuinbouw op het gebied van de energietransitie. Deze transitie biedt kansen om lokaal energie te produceren, op te slaan en te gebruiken en is hiermee belangrijk voor onze energie-onafhankelijkheid, stabiliteit van het net en bestaanszekerheid. De agrarische sector levert een belangrijke bijdrage aan de verduurzaming en behalen van de energiedoelstellingen van de gemeente door de productie van groen gas, opwek van (duurzame) elektriciteit, stabiliteit van het net door inzet van warmtekrachtkoppelingen (WKK's) en opslag (buffers en batterijen). Daarnaast zijn er kansen voor een veilige toepassing van geothermie, slimme systemen van opwek, opslag en omslag van energie op agrarische bedrijven en innovaties zoals waterstof. We willen dat de gemeente vanuit een positieve grondhouding meedenkt met ondernemers die hier stappen in willen zetten.

Buitengebied in transitie

De uitkomsten van de transitie zullen de komende jaren duidelijk worden. De provincie Limburg roept samen met de agrarische sector op ruimte te geven aan de bedrijven die blijven, zoals de Agrarische Blijversaanpak Limburg. Het CDA wil dat Peel en Maas hier bij aan blijft sluiten, want zonder blijvers geen voedselzekerheid en groen. Duidelijk is dat er ruimte ontstaat voor nieuwe initiatieven en dat de ontwikkelingen in harmonie met elkaar moeten plaatsvinden.

Keuzes CDA:

- Inzetten op een duurzaam, economisch vitaal en toekomstbestendige buitengebied.
- Behoud primaat van de agrarische activiteiten in het buitengebied.
- Inzetten op voedselzekerheid door het faciliteren van de 'blijvers'.
- Daarnaast ruimtelijk beleid dat nieuwe verdienmodellen mogelijk maakt.
- Faciliteren dat op plekken waar het kan extra ruimte komt voor intensievere en hoogproductieve vormen van land- en tuinbouw, zodat op andere plekken ruimte geboden kan worden voor extensievere vormen van land- en tuinbouw, wonen of natuur.
- Proactieve grondhouding bij energie-oplossingen vanuit agrarische bedrijven, zoals groen gas, slimme verbindingen van opwek, opslag, omslag en gebruik en geothermie.
- Leegkomende bedrijfsgebouwen herontwikkelen; is dat niet mogelijk dan slopen om verloederende en ondermijning tegen te gaan.
- Geen extra landbouwgrond bestemmen voor zonneparken.
- Onderscheid maken tussen kernrandzone en 'echt' buitengebied.

Economie en werk

Voor het CDA is een vitale economie van essentieel belang. Het zorgt voor inkomen, werkgelegenheid, producten en diensten en ondersteunt de lokale gemeenschap. Hoewel de economie veelal van buiten de gemeente bepaald wordt, zijn lokale voorwaarden en omstandigheden ook zeker van belang.

Duurzame versterking van het MKB

Het midden- en kleinbedrijf (MKB) staat aan de basis van de lokale economie. Het biedt werk en inkomen aan onze inwoners enerzijds en levert producten en (ambachtelijke) diensten voor de consumenten anderzijds. Wij bieden het MKB daarvoor de ruimte, letterlijk en figuurlijk. Concentratie op aantrekkelijke en groene bedrijventerreinen en voor met name de retail in winkelcentra, de juiste infrastructuur voor de ontsluiting, voldoende en gratis parkeergelegenheid. Daarbij aandacht voor de beschikbaarheid van benodigde (duurzame) energie; pilots om (gezamenlijk) energie op te wekken en te delen op bedrijventerreinen stimuleren wij graag. En aandacht voor de lokale regelgeving om beleid en uitvoering in evenwicht te laten zijn.

Kwaliteitsimpuls voor recreatie en toerisme

Toerisme en recreatie heeft de laatste jaren een vlucht genomen, ook in Peel en Maas. Het biedt werkgelegenheid en levert inkomen. Daarbij zorgt het voor ontspanningsmogelijkheden voor zowel eigen inwoners als gasten van buitenaf. We steken dan ook in op een kwaliteitsimpuls van deze sector om te blijven voldoen aan de eisen van de consument en van verduurzaming.

Agrarische sector

De land- en tuinbouw is een belangrijke pijler van onze lokale economie en verandert in snel tempo.. Juist door het hoge kennisniveau behoort onze agrarische sector en de toeleverende bedrijven tot de wereldtop. Het CDA wil deze ontwikkeling verder stimuleren en kansen geven.

Voldoende personeel

Alom bekend is dat op veel plaatsen in onze economie sprake is van personeelstekorten.

Demografische ontwikkelingen zijn duidelijk. Voor behoud en groei van de economie zijn we naast innovatie en automatisering, afhankelijk van arbeidskrachten - op alle kennisniveaus - van buiten.

Basishouding is lang geweest dat dit de zorg en verantwoordelijkheid van de werkgevers is. Wij vinden dat ook de overheid daarin een rol heeft. Wij hebben er belang bij dat de economie draait en dus zullen we voorwaarden scheppen. Denk aan:

- ruimte geven voor (tijdelijke) huisvesting
- bevorderen integratie in onze samenleving
- bevorderen acceptatie door onze gemeenschappen

Keuzes CDA:

- Inzetten op een vitaal, duurzaam en toekomstbestendig MKB en de agrarische sector.
- Uitbreiding en (energetische) verduurzaming van (bestaande) bedrijventerreinen.
- Behouden en versterken regionale centrumfunctie van Panningen. Gratis parkeren blijft het uitgangspunt.
- Verdere kwaliteitsgroei voor de sector toerisme & recreatie.
- Toeleiding van mensen met een achterstand op de arbeidsmarkt naar werk.
- Werk maken van zinvolle werkplekken voor eenieder.
- Voorwaarden scheppen voor succesvolle inzet van internationale werknemers.

Regionale samenwerking

CDA Peel en Maas wil sterker samenwerken met omliggende gemeenten om onze dorpen leefbaar en toekomstbestendig te houden. Veel uitdagingen – zoals werk, wonen, mobiliteit, veiligheid, energie en zorg – spelen regionaal en vragen om gezamenlijke oplossingen.

We zetten in op:

- **Economie & werk:** samenwerking met Brainport en regionale partners om innovatie, vakmanschap en banen te versterken.
- **Mobiliteit:** betere doorstroming en verbreding van de A67 en een gezamenlijke lobby voor bereikbaarheid.
- **Wonen:** regionale afspraken over woningbouw en goede huisvesting voor alle doelgroepen.
- **Veiligheid:** samen optreden tegen ondermijning.
- **Energie:** de regio staat voor de opgave om het fossiele energieverbruik flink te verminderen mede om te voldoen aan de Europese en landelijke regelgeving.
- **Zorg:** sterke regionale netwerken voor o.a. ouderenzorg en preventie.

Samenwerking met Noord-Limburg, Zuidoost-Brabant en Brainport moet zorgen voor een sterke economie, goede bereikbaarheid, voldoende woningen en betere zorg en veiligheid.